
DE BROSSEL-MOTORWAGENS
deel 1
types 551 - 552 - 553
ES 100 en ES 300

De redders van talrijke kleine lijnen

Julien CASIER

TSP Uitgave

INHOUD

Voorwoord	5
1. Geschiedenis	
De Buurtspoorwegen	9
En nu naar de NMBS	15
De bestelling.....	17
2. Technische beschrijving	
2.1. Inleiding	21
2.2. De kast en het onderstel	21
2.3. Het draaistel	24
2.4. De dieselmotor	25
2.5. De transmissie	31
2.6. De elektrische installatie	33
2.7. De pneumatische uitrusting	33
2.8. Het interieur	36
2.9. De livreeën en aanpassingen	39
2.10. Technische kenmerken	44
2.11. Bedrijfskenmerken	45
3. Levering en inzet	
3.1. Tweeassige motorwagens	
3.1.1. De levering	48
3.1.2. De eerste inzet	60
3.1.3. De testen met gasinstallaties	60
3.1.4. De inzet voor de Tweede Wereldoorlog	63
3.1.5. De inzet tijdens WO II tot mei 1941	64
3.2. Vierassige motorwagens	
3.2.1. Levering	65
3.2.2. Inzet voor WO II	68
3.3. Alle Brossel-motorwagens	
3.3.1. Inzet tijdens WO II	70
3.3.2. De laatste oorlogsmaanden	80
3.3.3. Inzet na WO II	81
A. Ieper	84
B. Kortemark	90
C. Kortrijk.....	91
D. Brugge	99
E. Brussel-Zuid	102
F. Sint-Niklaas	105
G. Merelbeke	116
H. Schaarbeek	116
I. Haine-Saint-Pierre	117
J. Ath.....	127
K. Florennes	141
L. Visé	147
M. Pepinster	150
N. Kinkempois	151
O. Aarschot	157
P. Landen.....	160
Q. Ciney	165
R. Jemelle	177
S. Walcourt	178
T. Monceau	182
U. Bertrix	183
V. Gouvy	204
W. Stockem	218
X. Ronet	224
Y. Montzen	225
Z. Antwerpen-Dam	252

3.4. Na de schrapping	266
3.4.1. Motorwagens type 553 / reeks 49	266

4. Motorwagens van de dienst-ES

4.1. ES 100: de "vergeten" Brossel	270
4.2. ES 300: een nieuw leven voor het type 551	287
4.3. Een 551 als rangeervoertuigen te Bertrix	298
4.4. Het type 49 voor de dienst ES	300

5. De 551.38 van CIWL .....

311

6. Bewaarde motorwagens

De 551.26 TSP	312
De 551.48 NMBS	314
ES 301 CF3V	320
ES 303 SCM	320
De 4903 NMBS-SCM	321
De 553.29 (4906) TSP	322
ES 102 TSP	326

7. Historische steekkaarten

7.1. Type 551	328
7.2. Type 552	340
7.3. Type 553	341

Fotoregister	352
---------------------------	------------